

Regeringens proposition 2013/14:40



Motpart i mål om ny legitimation enligt
patientsäkerhetslagen

Prop.
2013/14:40

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 14 november 2013

Fredrik Reinfeldt

Maria Larsson
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Inspektionen för vård och omsorg ska vara motpart till yrkesutövare som överklagat Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds eller en domstols slutliga beslut om ny legitimation eller behörighet att förskriva läkemedel efter det att legitimationen har återkallats respektive behörigheten har dragits in eller begränsats.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 mars 2014.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)	4
3	Ärendet och dess beredning	5
4	Gällande rätt	5
5	Motpart i mål om ny legitimation eller behörighet att förskriva läkemedel	6
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	6
7	Konsekvenser	7
8	Författningskommentar	8
Bilaga 1	Lagförslag i promemorian Förslag till ändringar i patientsäkerhetslagen (2010:659)	9
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanser	10
Bilaga 3	Lagförslag i utkast till proposition	11
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 november 2013	12

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2013/14:40

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).

2 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 15 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

15 §¹

Inspektionen för vård och omsorg är motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–11 §§. Detta gäller dock endast om inte något annat följer av 7 § andra stycket lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn eller 7 § andra stycket lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Inspektionen för vård och omsorg är motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–12 §§. Detta gäller dock endast om inte något annat följer av 7 § andra stycket lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn eller 7 § andra stycket lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2014.
2. Den tillämpas även för beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2012:957.

Inom Regeringskansliet (Socialdepartementet) har promemorian Förslag till ändringar i patientsäkerhetslagen (2010:659) utarbetats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 1*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Socialdepartementet (S2013/6381/FS).

Under den fortsatta beredningen har förslaget omarbetats. Därefter har Kammarrätten i Stockholm, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd och Inspektionen för vård och omsorg fått möjlighet att lämna synpunkter på förslagen i ett utkast till proposition (S2013/7276/FS). Utkastets lagförslag finns i *bilaga 3*.

Lagrådet

Författningstekniskt och även i övrigt är lagförslaget av sådan beskaffenhet att Lagrådets granskning skulle sakna betydelse. Regeringen har därför inte inhämtat Lagrådets yttrande.

4 Gällande rätt

I 8 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659) finns bestämmelser om återkallelse av legitimation att utöva yrke inom hälso- och sjukvården samt om indragning eller begränsning av forskrivningsrätt, dvs. behörighet att förskriva narkotiska läkemedel, andra särskilda läkemedel, alkoholhaltiga läkemedel eller teknisk sprit.

I 8 kap. 12 § patientsäkerhetslagen finns bestämmelser om ansökan om ny legitimation eller behörighet efter att en legitimation har återkallats eller en behörighet att förskriva läkemedel har dragits in eller begränsats. Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd prövar sådana ansökningar. Ansvarsnämndens beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol enligt 10 kap. 9 § samma lag. Enligt 10 kap. 15 § patientsäkerhetslagen är, utom i vissa undantagsfall, Inspektionen för vård och omsorg motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–11 §§. Detta gäller således inte beslut enligt 12 § samma kapitel, dvs. i ärenden om ny legitimation eller behörighet att förskriva vissa läkemedel. Av 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) följer i stället att det i dessa fall är ansvarsnämnden som är yrkesutövarens motpart i domstol.

Motpart i mål om ny legitimation eller behörighet att förskriva läkemedel

Regeringens förslag: Inspektionen för vård och omsorg ska vara motpart till yrkesutövare som överklagat Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnds eller en domstols slutliga beslut om ny legitimation eller behörighet att förskriva läkemedel efter att legitimationen har återkallats respektive behörigheten har dragits in eller begränsats.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag. *Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd* anför att det skadar ansvarsnämndens ställning som opartisk domstolsliknande myndighet att föra process mot en tidigare part i nämnden. Vidare är nämndens kansliorganisation liten och inte rustad för uppgiften att föra processer i domstol. Uppgiften att agera motpart till yrkesutövare som överklagar ansvarsnämndens beslut enligt 8 kap. 12 § patientsäkerhetslagen passar bättre in i Inspektionen för vård och omsorgs roll som tillsynsmyndighet.

Skälen för regeringens förslag: I dag finns ingen särskild reglering för vem som ska vara motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols beslut när det gäller ansökan om ny legitimation eller behörighet att förskriva läkemedel efter att legitimationen har återkallats eller behörigheten har dragits in eller begränsats. Detta innebär att det, enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen, är Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd som är yrkesutövarens motpart i domstol. Regeringen delar ansvarsnämndens uppfattning att denna ordning är olämplig. När det gäller övriga beslut enligt 8 kap. patientsäkerhetslagen är det som regel Inspektionen för vård och omsorg som är motpart i domstol. Detta bör även gälla för överklagande av beslut i ärenden om ny legitimation eller behörighet. Bestämmelsen i 10 kap. 15 § patientsäkerhetslagen bör därför ändras så att den även gäller beslut enligt 8 kap. 12 § samma lag.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Lagändringen träder i kraft den 1 mars 2014.

Den nya bestämmelsen tillämpas även för beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslogs att lagändringen skulle träda i kraft den 1 april 2014. Vidare föreslogs en övergångsbestämmelse med innebörd

att äldre bestämmelser fortfarande gäller för beslut som har meddelats före ikraftträdandet. Prop. 2013/14:40

Remissinstanserna: Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd anser att ändringen ska träda i kraft tidigare än vad som föreslås i promemorian samt att inspektionen ska överta ansvarsnämndens partsställning även i pågående mål vid ikraftträdandet, vilket kan ske genom att övergångsbestämmelsen utgår.

Under den fortsatta beredningen av lagförslaget har ett utkast till proposition beretts med Kammarrätten i Stockholm, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd och Inspektionen för vård och omsorg. Förslaget innehåller inte någon övergångsbestämmelse. Samtliga instanser tillstyrker förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Den föreslagna lagändringen bör träda i kraft så snart som möjligt. Ändringen föreslås därför träda i kraft den 1 mars 2014.

Det är angeläget att den föreslagna lagändringen kan tillämpas fullt ut redan från och med den dag då ändringen träder i kraft, även om detta skulle kunna innebära att ett byte av motpart måste ske under pågående process i domstol. För att tydliggöra att Inspektionen för vård och omsorg ska träda in som motpart även under pågående domstolsprocess bör en övergångsbestämmelse införas.

7 Konsekvenser

<p>Regeringens bedömning: Förslaget förväntas inte medföra annat än marginella kostnadsökningar för Inspektionen för vård och omsorg. Kostnadsökningarna kan finansieras inom ramen för befintliga anslag.</p>

Promemorians bedömning: I promemorian anges att förslaget inte medför några ekonomiska eller andra konsekvenser.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inga invändningar mot bedömningen i promemorian.

Skälen för regeringens bedömningar: Redan i dag är Inspektionen för vård och omsorg, utom i vissa undantagsfall, motpart i domstol till yrkesutövare som överklagat beslut enligt 8 kap. 1–11 §§ patientsäkerhetslagen. Det är därför naturligt att inspektionen agerar motpart även i de nu aktuella målen. Den marginella kostnadsökning som detta innebär kan finansieras inom ram.

Förslaget till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

10 kap. 15 §

Ändringen innebär att Inspektionen för vård och omsorg är motpart i domstol när en yrkesutövare har överklagat ett slutligt beslut i Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd eller domstol enligt 8 kap. 12 § patientsäkerhetslagen, dvs. beslut om ny legitimation eller behörighet att förskriva vissa läkemedel.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Av *punkt 1* framgår att lagändringen träder i kraft den 1 mars 2014.

Enligt *punkt 2* ska den tillämpas även för beslut som har meddelats före ikraftträdandet. Även i pågående mål i domstol övergår således partsställningen från ansvarsnämnden till Inspektionen för vård och omsorg med omedelbar verkan.

Lagförslag i promemorian Förslag till ändringar i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Prop. 2013/14:40
Bilaga 1

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 15 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

15 §²

Inspektionen för vård och omsorg är motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–11 §§. Detta gäller dock endast om inte något annat följer av 7 § andra stycket lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn eller 7 § andra stycket lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Inspektionen för vård och omsorg är motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–1 §§. Detta gäller dock endast om inte något annat följer av 7 § andra stycket lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn eller 7 § andra stycket lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2014.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

² Senaste lydelse 2012:957.

Förteckning över remissinstanser

Domstolsverket, Kammarrätten i Stockholm, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, Inspektionen för vård och omsorg, Socialstyrelsen, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Läkarförbund, Vårdförbundet.

Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 15 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

15 §³

Inspektionen för vård och omsorg är motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–11 §§. Detta gäller dock endast om inte något annat följer av 7 § andra stycket lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn eller 7 § andra stycket lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Inspektionen för vård och omsorg är motpart till den yrkesutövare som överklagat ansvarsnämndens eller en domstols slutliga beslut enligt 8 kap. 1–12 §§. Detta gäller dock endast om inte något annat följer av 7 § andra stycket lagen (1975:1339) om justitiekanslerns tillsyn eller 7 § andra stycket lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän.

Denna lag träder i kraft den xx yy 2014.

³ Senaste lydelse 2012:957.

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 november 2013

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden, Bildt, Ask, Larsson, Erlandsson, Borg, Billström, Adelson Liljeroth, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Engström, Kristersson, Hatt, Ek, Löf, Enström, Arnholm, Svantesson

Föredragande: statsrådet Larsson

Regeringen beslutar proposition 2013/14: 40 Motpart i mål om ny legitimation enligt patientsäkerhetslagen